

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgöncim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 840 Lej

Fél évre ... .. 420 Lej

Negyed évre ... .. 210 Lej

Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A tőke gondja.

A házak, az ingatlanok iránt mostanában egyre nagyobb érdeklődéssel fordul a magántőke. A bankok kényszerű hitelmegszorítása után a magántőke rávezett előbb az uzsora szennyes, mocsaras vizeire, de bármennyire dusan kamatozó üzletek is ezek, az ingoványban sok veszedelem fenyegette, a közéleti ellenőrzés is mindjobban hangoskodott az uzsora garázdálkodása ellen úgy, hogy utóbb már takarodót fújtak az uzsorásokká fajult magántőkék és fokozatosan vonultak vissza a lápvizekről. Annál inkább be kellett ennek következnie, mert mindjobban világossá lett, hogy a tőkének sokkal kedvezőbb és szilárdabb elhelyezkedési lehetősége nyílik az ingatlanokban. Ma már egész közgazdasági életünk annyira fejtetőre állított, hogy minden szabály, amit évszázadok a közgazdasági életben kialakítottak, visszajára fordult. Az ipar nagy hasznát venné a magántőkének, de nem tudja igénybe venni, mert a pénzvizonyok alakulása folytán magasra emelkedett kamatláb miatt nem tud keresni mellette. A kereskedő nem mer tőkehitelt igénybe venni, mivel a fogyasztás a minimumra redukálódott és nem vállalhat olyan obligót, amelynek a forgalom hihetetlen megcsappanása mellett nem fog tudni megfelelni. A magántőke nem tud hova fordulni nyugodt, biztos és jól védhető elhelyezkedés végett. A valutavásárlás és az avval járó folytonos spekuláció túlnagy izgalommal van egybekötve. Maradna még a magántőkék számára biztos befektetésnek az arany és ékszer, de ez bármily biztosnak látszik is, az a baja, hogy nem jövedelmező. Egyetlen út nyílik még a tőkeelhelyezésre: az ingatlanvásárlás. E téren mostanában nagy érdeklődés nyílt vánult meg, de csak a házak iránt, mert a földek vásárlását az agrárreform szinte teljesen lehetetlenné teszi. A házakkal ma úgy áll a helyzet, hogy míg minden cikkben, ipari produktumban és mezőgazdasági termelvényben a békeparitáshoz képest nagy emelkedés történt, addig a házak forgalmi ára ma a békeparitás harmadát, vagy ritkán a felét érte el csupán. Egészen természetes így, hogy a gyors és túlnagy jövedelmeztetés lehetőségének csökkenésével a magántőke ezt az elhelyezést keresi, mert ezen a téren szilárd, nyugodt, biztos és emellett elsőrangban előnyös értekezhet. Úgy látszik, hogy a háború után bekövetkezett nagy

gazdasági eltolódások miatt nemcsak a szegény embernek vannak gondjai, de az sem alszik nyugodtan, akinek pénze van, mert nem tud vele mit kezdeni. Ha nem áll is meg egészen a való-

Fölösztatják a szenátust, szétküldik a kamarát.

A parlamenti választásokat áprilisban, a megyei választásokat márciusban tartják meg. — Elmarad az ellenzéki vezérek királyi kihallgatása. — Averescu miniszterelnökségéről beszélnek.

(Saját tudósítónktól.) A mai hiradások megerősítik azt a tegnapi értesülésünket, hogy a kormány március végén elhagyja helyét és a parlamenti választásokat már az új kormány és pedig valószínűleg Averescu tábornok vezetésével megalakítandó szakemberekből álló kormány fogja levezetni. A mai hírek már precízebbül szabják meg a bekövetkező eseményeket, amelyek sorrendje az, hogy a megyei választásokat már a jövő hónap közepén megtartják, március végén a kormány átadja helyét és az új kormány előterjesztésre a kamarai képviselők március 25-éig befejezik tanácskozásukat és ezzel véget ér a kamara jelen ciklusa, még a szenátust királyi kizárattal osztatják föl. Ezt követően az uralkodó elrendeli az általános választásokat, amelyek valószínűleg még április hónapban folynak majd le. A politika mai hírei a következők:

Szétküldik a parlamentet.

Beavatott bucaresti-i politikai forrásból közlik, hogy április harmadikán, mikor a jelenlegi kamara mandátuma lejár, királyi dekrétum fog megjelenni, mely elrendeli a képviselő-választásokat. Ugyanakkor az uralkodó fölösztatja a szenátust és kírja a szenátor-választást is. A szenátusra vonatkozóan két vélemény áll szemben egymással. Az egyik szerint a szenátus tagjai közül csak egyharmadnak jár le a mandátuma és csak ezek helyére kell elrendelni a választást, míg a másik vélemény az, hogy ha az új választási törvény elkészül, ami márciusban föltétlenül meglesz, akkor nem maradhat együtt a szenátus, melyet a régi törvény szerint alakítottak meg.

Ki lesz a kormányelnök.

Míg Constantinescu földművelésügyi miniszter ma állítólag úgy nyilatkozott volna, hogy Bratianu, illetve a liberálisok után sem a nemzeti párt, sem az averescanusok nem következhetnek a kormányon, csupán a parasztpárt, addig az Averescu tábornok ve-

ségben, de van valami igazság abban a régi mondásban, amivel a szegény ember vigasztalja magát, hogy: „Nincsen annál nagyobb kincs, mint akinek semmije sincs!”

Fölösztatják a szenátust, szétküldik a kamarát.

A parlamenti választásokat áprilisban, a megyei választásokat márciusban tartják meg. — Elmarad az ellenzéki vezérek királyi kihallgatása. — Averescu miniszterelnökségéről beszélnek.

tése alatt álló néppárt nagyban készül a hatalom átvételére. A párt erősen bizik abban, hogy a király Averescu tábornokot bizza meg a kormányalakítással. Averescuék hír szerint már tárgyaltak is a ma liberális párt több számottevő tagjával és remélik, hogy a liberális párt disszidenciával többséget tudnak kapni a parlamentben. Averescu megbízásából Goga Octavian levelet írt Bratianu miniszterelnöknek, melyben kötelezi magát a néppárt vezére, hogy a választójogi törvényjavaslatot hajlandó a Bratianu kívánságainak megfelelően törvényerőre emeltetni. A miniszterelnök válaszában közölte, hogy tudomásul veszi a bejelentést, de a kormányváltás kérdésében ha van is előterjesztési joga a jávozó miniszterelnöknek, a döntő szó mégis természetesen az uralkodóé.

Elmaradnak a királyi kihallgatások.

Az eddigi hiradások szerint úgy volt, hogy az ellenzéki vezérek sorjában királyi kihallgatáson jelennek meg. Ma azután Hiotu udvari miniszter értesítette az ellenzék vezéreit, hogy a politikai audienciák pillanatnyilag szünetelnek és valószínűleg csak a jövő héten kerül sor az ellenzéki vezérek kihallgatására.

Elrendelték a megyei tanácsok megalakítását.

Félhivatalos bucaresti-i jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy rövidesen megtartatja a megyei tanácsok megalakítására a megyei választásokat. Mivel a közigazgatási törvény már január elsején életbe lépett, a kormány elengedhetetlenül szükségesnek tartja a megyei választások megtartását, mert ahogy az új községi és városi adminisztrációnak a községi, illetve a városi tanács a gerince, éppen úgy a megyei igazgatásnak alapja a megyei tanács. Kiszivárgott hírek szerint a hivatalos lap egyik legközelebbi száma már hozza is a megyei választások elrendeléséről intézkedő királyi kizárattot, valamint a megyei választásokra vonatkozó utasításokat. E szerint a megyei vá-

lasztásokat március közepén tartatja meg a kormány és a megválasztandó megyei tanácsok már április elején összeülnek.

Megy-e, marad-e...?

(Bucuresti, február 24.) Az Unversul politikai ankétet kezdett, amelynek során Vaida Sándort, Averescu tábornokot és Goga Octavian szövaltatja meg.

Vaida Sándor azt hiszi, hogy a kormány a közeljövőben visszalép. Tartós nemzeti párti-parasztpárti kollaborációs kormányt remél és miniszterelnöki tapasztalatai alapján a legszebb jövőt jósolja annak.

Averescu tábornok arra a kérdésre, hogy helyén marad-e a kormány a parlamenti mandátumok lejártá után is, így válaszolt: — Ha Bratianu azt hiszi, úgy én is azt hiszem. A többi kérdésre vonatkozólag kijelentette, hogy érdekelt az ügyben, ezért objektív választ nem adhat.

Goga Octavian véleménye szerint a liberális kormány után Averescu-kabinet következik. Egy nemzeti párti-parasztpárti kormányról beszélni lehetettenség, a négy év óta folyó sikertelen tárgyalások bizonyították ezt.

Harc Stelian Popescu ellen.

(Bucuresti, február 24.) A Stelian Popescu körüli harc látterjedt a választási frontra is. Az Unversul igazgatója ugyanis Ploestiben, ahol most pótválasztás lesz, jelöltséget vállalt és a nemzeti párt vezérei közül többen támogatására oda utaztak. Erre a parasztpárt Michalacheval az élén elhatározta, hogy több hívét Ploestibe küldi, ahol Stelian Popescu ellen fognak korteskedni, az ellenpárti lista javára.

Ki lesz Cluj polgármestere?

(Cluj, február 24.) A községi választások befejezésével aktuálissá vált polgármesterválasztással kapcsolatban tudósítónk kérdést intézett a nemzeti párt egyik vezető tagjához, aki kijelentette, hogy a polgármesterei szék betöltésére eddig még nem gondoltak, mert az ügyet lényegtelennek tartják. Az ellenzék ugyanis kormányváltást remél és ebben az esetben az egész közigazgatási törvény megsemmisül. Liberális körökben többféle kombináció merült fel az új polgármester személvét illetőleg. Első helyen emlegetik Utalea jelenlegi polgármestert, de mivel ő kibukott a választáson, a kérdést úgy akarják megoldani, hogy a paktumos lista három első tagja lemond és így Utalea mégis bekerül a városi tanácsba.

Országosan arányosítják a mandátumokat.

(Bucuresti, február 24.) A parlament választójogi bizottsága, a belügyminiszteriumban ma ülést tartott. A Vátonul szerint, a bizottság a következő nagyfontosságú határozatokat hozta: Az általános választások eredményeinek proklamálása az egyes pártokra, az egész országban leadott szavazatok összege után és azok arányában történik. A mandátumok felosztási módját még nem állapították meg, mert a proporcionalitás számárányait illetőleg nem jutottak elhatározásra. A bizottság kimondotta, hogy minden megye egy választókerületet képez. A választói listák a községtől listán érvényben volt listák maradnak, a választási igazolványokat pedig a bíróság fogja kiosztani. A bizottság legközelebb vasárnap tart ülést, amelyen dönteni fognak a függőben maradt pontokról is. Az Adevarul szerint, a választójogi bizottság mai ülésén az a javaslat került megvitatásra, hogy a mandátumok felosztása az egyes pártok között, az egész országban leadott szavazatok arányában történjen, ne pedig a választókerületek, vagy pedig megyék szavazatainak arányában. Az a párt, amely az országban leadott szavazatok többségét kapja, egyúttal hozzájut a mandátumok többségéhez is. A javaslat szerint, például, ha valamelyik pártra az országban leadott összes szavazatok hatvan százaléka jut, úgy ez a párt elnyeri a mandátumok hatvan százalékát is. Ilyenformán a szétválasztott szavazatok sem vesznek számba.

Vallásgyalázók a elvi hadbíró előtt.

(Kolozsvár, február 24.) A hadbírósg ma rendkívül érdekes ügyet tárgyalt, amelynek vádlottai Mihalka Johanna és Kósa László petroval lakosok. Az előnények vizkereszt ünnepeére nyulnak vissza, amikor a petroval gör. leleti pap, Vlad Tarle, régi szokás szerint beszentelte a falu házait. Akkor a pap Mihalka Johanna házára elé ért, a vádlott nő így szólt: — Nem engedem beplázkolni a házam falát! Az eljárás vallásgyalázás miatt indult meg ellene. Kósa Lajost pedig azzal vádolta a bíróság, hogy mikor Vlad Tarle lelkész az loncok bucsuztatása alkalmával eszédet intézett a bucsuzó kamrákhoz, hogy szolgálják hűség-el a hazát és legyenek jó katonák, Kósa a beszéd közben többször hangosan nevetett. A bíróság ősa viselkedésében lúzításra való lbujtást látott és ezért vonta felelősségre, annál inkább, mert ezt a ünét azzal tetézte meg, hogy mikor a pap elhaladt előtte, nem lézont neki, hanem így szólt: — En csak az isten előtt emem le a kalapom. A tárgyaláson kiderült, hogy a idlottak a nazarénus vallás hívei, nit a tárgyalás alatt is többször ingsulyoztak. A bíróság több ta-ki hallgatása után az enyhítő brülmények figyelembe vétele ellett Mihalka Johannát 6 havi, ősa Lászlót pedig egy havi fog-izra ítélte.

Aradra érkezett a vármegyék magyar delegációja

Végleges megegyezést remél a magyar bizottság. — A magyar kormánybiztos bizakodó nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) Mint már mai számunkban jeleztük, ma délelőtt megérkeztek Aradra a trianoni békeszerződés által kettéosztott vármegyék vagyonának elosztása ügyében tárgyaló magyar bizottság tagjai közül dr. Csatáry Zoltán miniszteri tanácsos, a tárgyalások magyar kormánybiztos, Ernyey helyettes kormánybiztos és Antalffy Lajos csanádmegegyei főjegyző. A magyar bizottság tagjai azonnal érintkezésbe léptek dr. Lázár Ágoston alispánnal és megbeszéltek vele a tárgyalások részleteit, amelyek végre döntőek lesznek ebben az ügyben. Munkatársunk beszélgetett dr. Csatáry Zoltán magyar kormánybiztossal, aki a következőket mondotta:

— Minden reményünk meg-

van arra, hogy most tényleg létrejön a megegyezés, de, hogy a megegyezés melyik napon fog megtörténni, arról még fogalmunk sincsen. Anyagi likvidációról van szó és így természetesen kizárólag anyagi kérdésekről tárgyalunk. Amennyiben ezekben a kérdésekben meg tudunk egyezni, akkor megbízatásunk szerencsésen befejeződött és akkor aláírhatjuk a végleges egyezményt, a mely teljesen elintézi a közöttünk még fennálló ellentéteket. Most Budapestről jöttünk és reméljük, hogy néhány nap elég lesz a tárgyalások befejezésére, a azután elhagyjuk Aradot ismét. A legnagyobb előzékenységgel találkoztunk eddig is és reméljük, hogy most is ilyen alapon intézhetjük el véglegesen a megoldásra váró kérdések fémkeletét.

Mindent Aradért . . !

Az új közegésztanác első teendői. — Moldován Silvius, Papp Illés, Vostinár György és Zima Tibor programot adnak.

(Saját tudósítónktól.) Az új városatyák folytatólagosan közölt nyilatkozatai során ma a nemzeti párt és a szociállisták egy-egy vezetőjét is megszólaltattuk. Érdekes az ellenzéki pártokból bekerült városatyák nyilatkozata már csak abból a szempontból is, hogy képet nyerjünk a választáson ki-sebbségben maradtak hangulatáról. Örömmel állapítjuk meg, hogy a nyilatkozatok szintén erőteljesen kihangsúlyozzák, nagy, komoly és önfeláldozó munka szükséges ahhoz, hogy Arad város az igazi fejlődés, virágzás utvoná-lára lépjen.

Moldován Silvius dr.:

'Az én nézetemet és elvelmet jól ismeri Arad város közönsége még prefektus koromból. Kivánatoznak tartom, hogy úgy az intellektuellek, mint más számottevő erőtevényezők összefogjanak és Arad város fejlődését, gazdasági, kulturális megújulását előmozdítsák és biztosítsák. A városatyák nak az Aradi Közlönyben megjelent nyilatkozataiból azt olvasom, hogy képviselőtársaim ki akarják szorítani a városházáról a politikát. En is kívánatosnak tartom ezt, de kétséges, hogy ez a szándék keresztülvihető lenne. Láttuk a most lefolyt választásokon, a melyeket a kormány politikamentesnek deklarált, hogy ez a törekvés csak hangzatos frázis maradt, mert a pártszenvédélyek bizony erősen tomboltak a választások alkalmából. Papiroson szépen hangzik a politikamentes városi közigazgatás, de a gyakorlatban nehezen alkalmazható. Mindenesetre azon leszünk, hogy ha polittizálunk is, azt is a város érdekében tegyük és ne pártpolitikát üssünk, ne személyes érdekeket tartunk szem előtt, hanem mindig és elsősorban Arad városának az érdekelt.

Papp Illés:

Korainak tartom még programot adni most, mikor még meg sem alakult a városi tanács. Ennekem is, mint minden képviselő-

társamnak, egyetlen szempontom lesz: a város nagy érdekei. Ezen keresztül szűrök majd minden kérdést, ami a tanács elé kerül. A város fejlesztése, a hiányok pótlása, az üzemek gyümölcsoztetése, a közterhek leszállítása, tisztviselői fizetések emelése és még egy csomó lényeges és sürgős probléma vár megoldásra. A megoldáshoz pedig három dolog szükséges: pénz, pénz és pénz. Hogy Arad városát az igényeknek megfelelő modern nagyvárossá tegyük, ahhoz százmilliók kellene. Ezt a pénzt pedig belföldön teljesen lehetetlen megszerezni. Ha komoly és koncepciózus munkát akarunk végezni, erélyes akciót kell indítanunk az irányban, hogy a kormány változtassa meg a ma duló képtelen pénzügyi rendelkezéseket azáltal, hogy engedélyezze a külföldi tőkének romániai vállalkozásokba való bevonását. Arad város függő kérdéseit is csak egy előnyös külföldi kölcsönnel lehet megoldani.

Vostinár György:

Mindenekelőtt megállapítom, hogy a munkásság nem arány-száma szerint van képviselve a városi tanácsban. Arad város lakosságának 40 százaléka munkás és így azt hiszem, megfelelőbb arányu képviselőlet illette volna meg őket. Az új városi tanácsban a munkásság megbízásából a következő programponatok sürgős és erélyes keresztülvitelét fogom szorgalmazni:

1. A városi háztartás eddigi működésének szigorú felülvizsgálása és az előfordult visszaélések megtorlása.
2. A városi adóterheknek a munkásság és kisemberek nyakából való levétele és az adózás olyképen való módosítása, hogy az progresszíve a vagyonosabb polgárokat terhelje.
3. A külvárosokban (Pernyá-va, Sáva, Ujtelep, stb.) a csatornázás, vízvezetékek — ahol még nincs — haladéktalanul való bevezetése.
4. A közegészségügy gyökeres

átszervezése, a kórháznak orvos-szerekkel és gyógyszerekkel való ellátása, tudóstanatórium létesítése, fejlesztése.

5. Az elemi és tanoncoktatás rendezése és ezzel kapcsolatban a tanítók fizetésének felemelése.

6. Az élelmezési intézményeknek városi kezelésbe való átvétele, a meglévő városi közüzemek felülvizsgálása és fejlesztése, végül a kenyér- és húszuzsora létre-rése.

7. A városi közlekedésügynek akként való megoldása, hogy a külvárosokban, valamint a hosszabb utvonalakon autóbussz-járatokat létesítsünk. Ne várjunk még 15 esztendeig a villamosra, mely-hez több, mint százmillió befek-tetés szükséges.

8. Városi munkáslakások építése és ezáltal a lakáshiány enyhítése.

9. A városi munkások és tisztviselők fizetésének a drágaság arányában való felemelése, mert a rosszul fizetett tisztviselő kénytelen baksist elfogadni, sőt követelni. Ezzel kapcsolatosan a városi bürokrácia egyszerűsítése.

Ezek a főbb pontjai annak a programnak, amelynek teljesítését a munkásság az új, automatikus városi közigazgatástól joggal és méltán elvárhatja.

Zima Tibor:

'Az új városi tanács ez esztendőben csak pontosan meghatározott keretek között működhet, amennyiben az 1926. évi költségvetés már miniszteri jóváhagyás után van és nekünk természetesen alkalmazkodnunk kell a budget előírásávalhoz. Nekem még nem volt alkalmam a költségvetést tüzetesen áttanulmányozni és így most még nem nyilatkozhatom arról, hogy a költségvetés egyes pontjai hol szorulnak a törvény keretei között mozgó módosításra. A magam részéről is legelső teendőnek tartom kiírtani a városházáról a korrupciót és megszüntetni a szegyenletes baksis-rendszernek még a látszatát is, azáltal, hogy a tisztviselőknek megfelelő megélhetését biztosítjuk. Nem beszélék most itt azokról a köztudomású hiányokról és szükségletekről, a melyeket az új tanács feladata lesz pótolni, hiszen az unalomig ismételt állandó programponatok ezek: vízvezeték, villamosvasut, városszépészet s fejlesztés. A képviselőtestület — meggyőződésem szerint — minden lehető el fog követni, hogy e valóban közszükségletet képező programponatok minél előbb megvalósuljanak.

Ha bőrbetegségekben szenved, használja a CADU-M-KENŐCŐT

A Majomszínház házi főpróbája.

Herczeg Ferenc őszinte vallomása a szereplőkről.

Szerdán este premier volt a budapesti Vigaszínházban: Herczeg Ferenc nagy érdeklődéssel várt bohózata, a „Majomszínház” került bemutatásra. Ez alkalomból közöljük budapesti tudósítónk alábbi írását:

(Budapest, február 24.) A Vigaszínház nézőterén vak sötétség. Csak a rendezői lámpa vékony, sárga fénycsíkja vetődik egy kis asztalra, amelynél Jób Dániel ül. A sötétségből alig néhány fej válik ki a földszint hátsó soraiban. — színlészek, akik a színpadról jöttek le a darabot nézni, kívülük néhány újságíró és a zsöllyék harmadik sorában, egyedül — Herczeg Ferenc, a szerző. Házi főpróba a készülő nagy újdonságból, a „Majomszínház”-ból, amely nemcsak a Vigaszínháznak, hanem az egész színházi szezonnak legnagyobb érdeklődéssel várt darabja. Jób Dániel, a rendező, már alig egy-két esetben szól közbe, Herczeg Ferenc is elmúlt, hacsak a dicséret spontán hangjai nem törnek ki belőle.

Felvonásközben Herczeg Ferenc nem hagyja el a nézőteret, hanem hátravonul a földszint utolsó sorainak tökéletes sötétségébe és gondolataiba merülve várja a következő felvonást. Csak nem drukkol, — mint egy kezdő fiatal szerző?! Helyet foglalunk mellette a sötétben és Herczeg Ferenc, most végre felszabadultan a próbákkal járó izgalmak alól, beszélni kezd a szereplőkről.

— Hát kérem — mondja az illusztris szerző — most már megmondhatom: elcinte bizony féltem egy kissé a szereplők miatt. Annyiféle színházról, annyiféle együttessel, annyiféle sülusban felnőtt színész kerül össze a Majomszínház együttesében, hogy igazán csak a budapesti színészek páratlan elsőrangú kvalitásainak köszönhető, hogy most, amint látja, úgy áll és él ez az együttes, mintha mindig együtt játszott volna. Minden, ami az első próbákon kisebb-nagyobb csalódásokat, keserűségeket, egyenetlenségeket okozott, — egyesek kisebb szerepei mások nagyobb lehetőségei mellett, most már eltűnt, csupa szerete és lelkesedés az, ahogy ezek a kitünő művészek, egytől-egyig, darabom szolgálatába szegődnek. — Mindnyájan annyira egyek a lelkesedésben és a művészetben, hogy neveket nem is említek, csak Góth Sándornak és Góthnének szeretném igaz hálát kifejezni, amiért szerepük terjedelmét nem viszonyították művészetük nagyságához, hanem minden méricskélés nélkül, azzal a régi barátsággal, amely összeűz bennünket, állottak a darab rendelkezésére és...

Herczeg Ferenc még folytatná, de íme: Jób Dániel kibújik a függöny mögül, lejön a rendezői hidon a nézőterre, leült asztala mellé, felkiált a színpadra: mehetünk? ... és megkezdődik a következő felvonás.

Nagy kereslet indult az aradi lakóházak iránt.

A házvételt tartják ma a legrealisabb befektetésnek. — Alig van ma teher az aradi házakon. — Kifizették az amortizációs kölcsönöket.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi hetekben érdekes jelenséget figyelhetünk meg azok, akik látószemmel figyelik az aradi piacot. Míg az elmúlt hónapok alatt nagy kínálat mutatkozott Aradon a lakóházakban, addig újabban a kereslet lépett előtérbe. A tőkével bíró emberek rájöttek arra, hogy a pénz — akár belföldi, akár külföldi pénznem legyen is az — még mindig fojtatos és erős változásnak van alávetve, viszont a házak értéke ma szilárd és ha változásról az értékben szó lehet, az csak fölfelé menő lehet.

Igy most már nálunk is rájöttek arra, amit a külföldön már hamarabb fölismertek, hogy tudniillik a házvétel a legrealisabb befektetés. A külföldön már hónapokkal ezelőtt megindult a lakóházak iránt a kereslet és beállott a házak értékének emelkedése. Ez a folyamat most hozzánk is elérkezett és a jelek azt mutatják, hogy az aradi házak közül igen

sok fog gazdát cserélni a közeli hetekben. Evvel kapcsolatban érdekes megemlíteni, hogy ma a házakon alig-alig van teher. Azelőtt az értékek 70—80 percentjéig amortizációs kölcsönök terhelték az ingatlant. Ezeket az amortizációs tartozásokat a kedvező konjunktúrák idején ugyszólván mindenki kifizette és ma a legtöbb aradi ház vagy teljesen tehermentes, de ha van is rájuk valamilyes teher, az ugynevezett folyó kölcsön, amelyeket határidőre rendezni kell. Így aztán ma már csak készpénzfizetés mellett lehet Aradon házat venni, de olyan nagy a házvételi kedv, hogy készpénzért is kapva kapnak minden eladóvá tett házon. Igaz, hogy a nagy érdeklődés mellett aránylag kevés az eladó ház, aminek az az egyszerű magyarázata, hogy a háztulajdonosok — éppen a várható értékemelkedés miatt — csak nehezen válnak meg most ingatlanuktól.

Megsemmisítik a nagyváradai választást

Brassóba miniszteri biztost küldenek. — Temesváron petíció készül a győztes lista ellen.

(Saját tudósítónktól.) A múlt héten megtörtént községi választások utóreggésele foglalkoztatják most a közvéleményt. Innen is, onnan is petíciók híre röpönt fel a légtérbe, sőt egyik-másik városban arról folyik komoly szó, hogy az ott lefolyt választásokat alaki és anyagi hibákra való hivatkozással megsemmisítj a kormányzó hatalom. Erdély három nagy városa áll ezeknek a híreknek a homlokfrontjában: Temesvár, Nagyvárad és Brassó. Az ezekről kapott híradásokat itt adjuk:

A timisoarai petíció izgatás és a tanácsstagok alkalmatlansága miatt kéri a választás megsemmisítését.

Temesváron föltűnést keltő indokokkal peticionálta meg a kisebbségben maradt polgári blokk a városi választás eredményét. A peticionálók, akik már be is adták kifogásaikat a temesvári törvényeségi elnöknek, alkalmatlannak és méltatlanoknak mondja a megválasztottakat a tanácsj tagságra és azt kéri, hogy a bejutott ellenzéki lista megsemmisítésével a polgári blokk listáját mondják ki győztesnek. A petícióra az ellenzék fölhívásait hozza föl és azt mondja, hogy azok az állami rendet, az alkotmányt, a törvényeket támadták és forradalomra izgatták a tömegeket. A továbbiakban tizenhét megválasztott ellenzéki jelöltet mond méltatlannak és alkalmatlannak a petíció a tanácsosi tisztviségre. A törvényeségi elnök a petíciót a választási iratokkal együtt fölterjesztette a belügyminiszternek, hol néhány napon belül döntenek a városzerte nagy föltűnést keltett petíció dolgában.

Oradea-maren vitás az abszolút többség.

Nagyváradai jelentés szerint a

belügyminiszterium mellett működő legfőbb közigazgatási tanács elhatározta, hogy megsemmisíti a nagyváradai városi választás eredményét. A döntés az abszolút többség megállapítása szempontjából elvi jelentőségű. Nagyváradon 9246 szavazatot adtak le összesen, az abszolút többség a felénél eggyel több, tehát 4624. Az ellenzéki lista 4568 szavazatot kapott, több szavazatot pedig megsemmisítettek. A legfelsőbb tanács döntése azt mondja, hogy az abszolút többséget a leadott összes szavazatok szerint kell kiszámítani, mert a megsemmisített szavazatokat nem lehet mellőzni az abszolút többség kiszámításánál. Mivel pedig a leadott összes szavazatok felénél eggyel többet nem kapott egy lista sem, az elnöknek pótválasztást kellett volna elrendelni, mint ahogy ez Tordán történt, ahol a hivatalos listának volt többsége, de nem érte el az itt említett kiszámítás szerinti az abszolút többséget.

Most aztán Nagyváradon új választásra készülnek, amelyre új összeállítású listával indulnak neki a pártok.

Vizsgálat a brassói választás miatt.

Brassóban a magyar-szász közös lista fölényes győzelmébe nem akarnak beletörődni az ottani román pártok és küldöttség is járt a román nemzeti pártiak részéről a miniszterelnöknél, akitől vizsgáló biztos kiküldését kérték. A kormány le is küldött egy vizsgáló biztost, aki olyanféle kijelentést tett, hogy a nemzeti párt vádjait beigazoltaknak látja. Arról van szó, hogy a vád szerint külföldi állampolgárok nevei is előfordulnának a választók névjegyzékében és ebből kifolyóan akarják megsemmisíteni a brassói választást. A brassói magyarok és

szászok nem tartják lehetetlennek, hogy az optálások és vitás állampolgárságok idejében előfordulhatott olyan eset, hogy ilyen név kerülhetett a jegyzékbe, de a brassói szász közigazgatási vezetősről nem tételezheti föl senki, hogy szándékosan hagyott benne ilyen neveket a névjegyzékben. Egy-két név különben sem befolyásolhatta a magyar és szász közös kisebbségi lista fölényes győzelmét és így valóban nincs értelme annak, hogy újabb választással izgassák föl ennek az egyébként csöndes és békés városnak a nyugalmát.

Emberélet — 100 cigarettáért

(Saját tudósítónktól.) Egy emberélet = 100 National-cigaretta. Ezt a kegyetlen egyenletet, amelyet még a véres háború borzalmai közepette sem ismerték, tette valóságossá egy kisiratosi asszony, aki száz National-cigaretta miatt kioltott egy emberéletet. Hallai Józsefné és özvegy Szabadai Andrásné kisiratosi asszonyok fia az aradi várban szolgálták le katonai éveiket. Néhány hónappal ezelőtt az özvegy fia szabadságot kapott, amelyet otthon töltött el. Amikor visszajött Aradra, Hallainé egy csomagot bízott rá a fia részére. A csomagból, hogy-hogy nem, eltűnt egy doboz National-cigaretta. Amikor ezt Hallainé meghallotta, azon nyomban elrohant hazulról, hogy felkeresse, felkutassa a csomagvívó katonai anyját. Az uccán találkozott a két asszony. Hallainé megragadta a 69 éves özvegyet, az árokba dobta, ahol félméteres víz állott, majd lábával taposta a kétségbeesetten vergődő öregasszonyt. Jószívű emberek szállították haza súlyos sebekkel borítva özvegy Szabadainét, aki hetekig nyomta a betegágyat s ma hosszú szenvedés után belehalt sérüléseibe. A kisiratosi csendőrség jelentést tett az esetről az aradi ügyészségnek, amely elrendelte a vizsgálatot. Hallainának a bíróság előtt kell felelnie büntös tettéért. Történt pedig a gyilkosság 20 lej értékű, rossz National-cigaretta miatt.

— Gyilkosság önvédelemből. Az aradi törvényszék második szekciója ma Román György aradi megyei gazdálkodó ügyét tárgyalta, akit emberöléssel vádoltak. Az elmúlt év novemberében Román György egy karóval agyonütötte apósát Juga Jánost. Juga családi viszály közben megverte feleségét, mire veje a csendőrséghez szaladt segítséget kérni apósa ellen. Ezt apósa megtudta s mire Román György visszatért, az após már fejszével a kezében várta. A fiatal gazdálkodó megfutamodott, Juga azonban utána rohant a fejszével kezében. A házbeliak közbe akartak lépni, azonban a felbőszült ember őket is megfenyegette. Amikor Román látta, hogy nem tud tovább menekülni, karót ragadott s leütötte apósát. Juga holtan esett össze, gyilkosát pedig letartóztatta a csendőrség s Aradra hozta. Ma hangzott el az ítélet felette. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével Román Györgyöt két havi fogságra ítélte, ezt azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette és elrendelte szabadlábrahelyezését.

Meghalt a Márványmenyasszony.

Kényszerregezését kéri Budapest egyik legüresebb nyári kirándulóhelye.

(Budapest, február 24.) A Márványmenyasszony sorsáról szigorú és komor irak tárgyalnak tárgyolt arca, mint amilyen a márvány. Kényszerregezés alatt áll a Márványmenyasszony, leltárba vették a kis udvart, a leandereket, amelyek télen a pincében vannak, a zöld rácsot, amely a tavaszt jelent, a leltárba krik az asztalokat és a székeket, a tányérokat és poharakat, a fazekakat és a fakapalákat és mindazt, ami egy ilyen vendéglőben látható. Leltárba vették mindezt, hidegen s keményen, mint a márvány, ám hiányzik ebből a leltárból mindaz, ami lelke volt a Márványmenyasszonynak: régi szép hangulatát, kedves idők emlékeit, mindezt a szepet és bájt, amit a jókedv és vidámság, a gondatlanság és derű kölcsönözött ennek a budai kocsmának. A Márványmenyasszony kényszerregezés alatt áll és ez a kényszerregezés szinte szimbóluma annak, hogy miként rendezte lit a kor a kényszerregezési eljárást minden ember lelkében mindazzal, ami még az ifjuságra, a jókedvre, a vidámságra, azóval a régi Budapestre emlékeztette. Hogyan is élhet a Márványmenyasszony mind emlékül, ami lényege volt, hogyan is élhetne, amikor más már az emberek gondja, más az emberek hangulata és más már az emberek kedve, mint elbujni kis budai kocsmában, mint télen borjupörköltöt enni és könnyű hosszúléptet inni utána és nyáron idei libát rendelni fejes salátával: szalmadövények ambróziáját és hagyományos ételét.

Nemcsak meg már a Politikus Grájzlor, hol van már a Gerstl, hol van a többi híres budai kocma, hol vannak a drága és kedves nyaraló helyek, amelyek egykor hozzá tartoztak ennek a városnak életéhez és amelyeknek még nemrég is rövid ideig ugy kedvezett a konjunktúra, hogy még szindarabot is írtak a nagy budai vendéglő és a kis kocma harcáról? Hol vannak már a jókedvű és vidám emberek, hol vannak a régi Pest apró örömei, hol vannak a régi törzskávéházak, hol vannak a kedves és kedélyes helyek, ahol összebujtak az ismerősök, kiki köszöntötte a másikat és mindenki úgy élt, mintha most térne be otthonába? A mai Pestnek már nincsenek igazi kisvendéglői, megölte azokat a luxusadó és megölte a szegénység, nincsenek meg már a régi, kedves kávéházai és nincsenek meg híres lokalitásai. Hol van ma már az Öreg Karikás kocsmája, ahol összeültek a pesti polgárok, hol van a Kis Szikszay, ahová egy pohár sörré betért minden vidéki és hol vannak a régi irodalmi kávéházak, ahol éjszakaiként megjelentek az írók és művészek, ahol verseket írtak és novellákat és ahol regényt írtak rólok a legendákat szöttek róluk? Azt lehetne mondani, hogy elnyárspolgárasodott ez a város, hogy mindaz, ami itt van, nem a nyárspolgárságnak és nem a biedermeierségnek jölte és öröme, nem a spieszbürgerségnek nyugalma, hanem sokkal inkább a fáradságnak és a szegénységnek, a gondnak és a szomorúságnak eredménye. A Márványmenyasszony kényszerregezés alatt van, de vajjon hogy élhetne meg ott a Márványmenyasszony sima és fehér homlokával, ahol a gond redői barázdálódnak az emberek arcán és ahol álmatlanságtól karikák a szemek? Nézd az embereket az uccákon, nézd az embereket a villamoson, nézd az embereket, ahol találod a menyvi szomorú arc, mennyi bánatos tekintet, mennyi némaság, mennyi megadás!

Meghalt a menyvi, márványarca van Pestnek, de nem a Márványmenyasszony arca van, hanem Niobéé, aki az örök könnyeit sírja. Ha össze lehetne gyűjteni a város könnyeit: olyan széles folyam lenne az, mint a Duna és a boldogtalanság csónakján usznék rajta a régi szép örömei emlékezete.

Hamis milliósokat találtak Budapesten.

Budapestről táviratozzák: A Nemzeti Bankban 32 drb. hamis milliókoronás bankjegyeket találtak s az azonnal bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a talált hamisítványok megegyeznek az Olaszországban készített hamis bankjegyekkel. Valószínű, hogy ezeket a bankjegyeket még mindig annak idején helyezték el a Nemzeti Bankban Weinberger és társai.

Bartók Béla királyi kitüntetést kapott.

Ferdinánd király személyesen tüzte mellére a kitüntetést. — Beszélgetés a világhírű magyar művésszel.

(Saját tudósítónktól.) Bartók Béla romániai diadalutja során ma Aradra érkezett. Bartók Béla... A neve iszalom, Aradon, Erdély minden városában, Bucurestiben, Budapesten, Európában és az egész világon. London és Berlin épenugy ünneplik a zenének ezt a csodálatos művészt, mint a magyar és román közönség, mert értékesen újat ad. Hihetetlen energiával gyűjtötte össze a népzene minden gyöngyét s ezekből klasszikus értékeket alkotott. A „Medvétánc”-ot élvezte London zenei közönségének elitje is, de élvezte Arad magyar, vagy Bucuresti román publikuma. A mai modern zeneszerzés apórtola, minden modern muzsikuss az ő utján jár és az örökszép régi, s népies melódiákból mindig újat, fenségeset ad. Szerénven hallgatja az újságíró kérdéseit Bartók, örömmel jött Aradra és a negyven évével megfiheredett fejű művész halk hangon, közvetlenül beszél:

— Magamról nem igen szeretek szólni. A művészetemről pedig beszél majd a kritika. Sokat szeretnék még, pedig sokat elértem már eddig is. Most Zürichben adták elő a „Fából faragott királyfi”-t. Idén Londonban kerül színre a Balázs Béla szövegére írt pantomimem. Azt mondják a kritikák, hogy eddig mindenütt nagy sikere volt ennek. Bucurestiben nagyon szépen fogadták és a román lapok az új Liszt-nek ne-

veznek. Idén Amerikába is akartam turnéra menni, az most elmarad: inkább Európát választottam, az amerikai turnét lemondtam, de jövőre odaszereződtem. A jövő programom? Még messze kérdések. A budapesti Opera bemutatja a Lengyel Menyhért szövegére írt pantomimemet, a „Csodálatos mandarin”-t. Prágában, Brnmben és Pozsonyban bemutatják a rapszódiamat, amelyet még több fog követni. Erről is azt mondják, hogy sikere volt.

Bartók nem igen akar beszélni, fáradt. Sokat dolgozik. Ujabb műveit készíti elő és újabb koncertekre készül. Mindennap hangversenye van. Most Bucurestiből jön, előbb Clujon volt és koncertjeit mindenütt óriási siker kísérte. Bucuresti-i sikereire a legjellemzőbb, hogy ennek a magyar művésznek Ferdinánd király személyesen tüzte a mellére az egyik legnagyobb román kitüntetést. Bartók Béla, a budapesti Zeneakadémia tanára, a leközelebb Berlinben hangversenyez Walter Brunóval, előtte még lesz Budapesten egy koncertje, amikor Stravinszky Igorral és Telmányi Emillel lép a budapesti közönség elé, amelynek mindig ünnepi eseménye Bartók Béla szereplése. Egy kitűnő aradi muzsikuskál ebédel, utána újszokorlat a Kulturpalotában. A Bösendorfer jól működik, a hangoló nagyszerűen dolgozott. Bartók megelégedett. A zongorával... Készül a hangversenyre... (b. i.)

Irodalom és művészet.

* Az aradi színház heti műsora. Csütörtök: Orlow. (Lengyel Irén vendégfellépésével.) Pénteken: Orlow. (Lengyel Irén vendégfellépésével.) Szombaton délután 5 órakor: Orlow. Este: Román előadás. Vasárnap délután fél 3 órakor: Orlow. 6 órakor: Hattyu. 9 órakor: Gyimesi vadvirág. (Horváth Mici vendégfellépésével.)

* Lengyel Irén vendégjátéka az aradi színházban. Zsufolásig megtelt nézőtér ünnepelte ma este az aradi színházban Lengyel Irént, Erdély egyik legkitűnőbb primadonnáját. Az „Orlow”-ban lépett ismét Arad közönsége elé a művésznő, aki ezúttal is bebiztosította, hogy a legjobb, a legértékesebbek és a legszebbek közé tartozik. Lengyel Irén szép volt, a toalettjei ujszerűek és pompások, a játéka étellel teli, decens és finom,

tánca könnyű és elegáns, a hangja nagyszerű és szépen kulturált. Minden szöveg és minden felvonás vége meleg és szünni nem akaró ünneplést jelentett számára. Fratta Géza elegáns és méltó partnere volt a vendégművésznőnek. (b. i.)

* Bartók Béla, a legnagyobb magyar zeneszerző ma este 9 órakor tartja egyetlen aradi hangversenyét a Kulturpalotában. Arad és vidékének zeneértő közönsége részt vesz a világhírű komponista és zongoraművész ünneplésében. Műsorán a zeneirodalom klasszikus és modern remekei szerepelnek. Jegyek korlátolt számban Sándornál és az esti pénztárnál.

* A Salonul Literar lezujobb számában a román irodalmi élet kitűnőségeinek pompás alkotásai szerepelnek. A Stamatiad poétatanár szerkesztésében megjelenő irodalmi lapban különösen Bucorta Emanuel csipkefinomságú novel-lája, Celarianu Mihály. Al. Negu-

ra, Stamatiad versei, Saineanu Constantin irodalmi krónikája keltenek nagy és megérdemelt fel-tűnést.

* A „Korunk” első száma. Dienes László szerkesztésében új, nagy, havi szemle jelent meg Kolozsvárott „Korunk” címmel. Az új szemle első száma, a bejelentett célnak megfelelően, változatos tartalom-ban megnyitkozó egységes világnézeti irányt mutat. Dienes László Beköszöntőjében szélesen megalapozott világnézeti program-mot ad. Dosztojevszki egy ke-vésbé ismert és magyar nyelven eddig meg nem jelent elbeszélése, Egy nevétséges ember álma, a nagy orosz világnézetest juttatja kifejezésre. Czako Ambró, a val-lásbölcseleui kérdések egyik leg-nevesebb magyar kutatója, a Ke-reszténység és modern élet sokat vitatott viszonyát fejtegeti. Ele-kes Miklós dr. a Freud-féle pszi-choanalízis módszerét alkalmazza korunk betegségének diagnosztizálására. Beder Miklós Középu-rópa gazdasági problémáit, a du-nal komföderáció újból felmerült tervét s megvalósításának akadá-lyait ismerteti. Hamburg József a cionizmus világnézeti jelentőségét vizsgálja. Turnowsky Sándor a parlament elé beterjesztett új ro-mán választójogi javaslatot tár-gyalja. Igen értékes a „Kulturkrö-ka” rovat. A nagyon szép kiállítá-su, 80 oldalas szám bolti ára 80 lej, előfizetésben 60 lej. A „Ko-runk” előfizetési ára félévre 360 lej. Előfizetni lehet a szerkesztő címén (dr. Dienes László, Cluj, Strada Geala 47.)

* Egyh Ghyssa egyetlen klasszikus táncestélye március 9.-én. Jegy Klein papirkereskedésében.

* A Blaha Lujza-emlékműnépely hatodik előadása vasárnap este 9 órakor lesz, amikor az elhunyt mű-vésznő egyik legkedvesebb darabja, a „Gyimesi vadvirág” kerül színre Horváth Micivel a címszerepben. A többi szereplők is elsőrendű keze-kben vannak.

* A „Hattyu” közkívánatra vasár-nap délután hat órakor ismét színre-kerül a jubileum szereposztásában. Ezúttal a főhercegnőt a kitűnő Har-moth Jolán és Jacinth atyát Kessay, Károly játssa.

* Lengyel Irénnek, a cluji magyar színház kitűnő primadonnájának ven-dégszereplése új premiereket jelent az „Orlow” számára. Az „Orlow” uralja a heti műsort és a vendégsté-ken kívül még kétszer kerül színre. Szombaton délután 5 órakor és va-sárnap délután fél 3 órakor. Csütörtökön Szücs Laci, pénteken Fratta Géza lesz Lengyel Irén partnere.

Mosdás után

bármennyisima, úde, friss és hófehér lesz az arca ha bört a világhírű

DIANA krémmel
DIANA szappannal
DIANA puderrel
ápolja.

A magyar ellenzék Bethlen azonnali távozását követeli.

Nyilvánosságra kerültek a frankbizottság jelentései. — Az előadói jelentés megvédi a magyar kormányt. — A kisebbségi vélemény súlyos vádak sorakoztat a miniszterelnök, a belügy-, az igazságügy- és a honvédelmi miniszter ellen.

(Budapest, február 24.) A világhírességűvé vált frankbizottság ma páratlanul érdekes fejezetéhez érkezett. Ma került nyilvánosságra a parlamenti bizottság jelentése, amely teljes egészében, nagy részletességgel állítja elének a frankhamisítás minden részletét s az azt megelőző és követő eseményeket. A magyar politika e szenzációs eseményeiről budapesti tudósítónk alábbi táviratai számolnak be részletesen:

Az előadói jelentés védi Bethlent.

Rubinek István előadói jelentése felöleli az összes tanuvallomásokat és a bizottság előtt ismeretes iratokat. Részletesen kiterjeszkedik a bizottság működésének minden fázisára és azt a következtetést vonja le, hogy a

magyar kormány a frankügy kinattanása előtt teljesen jóhiszeműen és kötelességszerűen járt el,

a hágai letartóztatások után pedig a legnagyobb eréllyel és minden melléktekintet nélkül igyekezett felderíteni a bűnügy minden vonatkozását.

A magyar kormány felelőssége.

Majd az előadói jelentés azt hangsúlyozza, hogy a bizottságnak mindenekelőtt a frankhamisítás célját kellett megállapítania. A büntetéseket politikai cél vezette, vagy pedig csak alkalmilag összeverődött társaság kezdeményezése és ténykedése volt-e s összeköttetésben állottak-e valamely felelős állásban lévő vezető politikussal, vagy társadalmi egyesülettel. Felmerültek-e olyan jelenségek, amelyekből a kormány politikai felelőssége megállapítható lenne. A bizottság meghallgatta ismételtén is a miniszterelnököt, valamint a belügyminisztert, az igazságügyminisztert, a külügyi, a kereskedelmi és a népjóléti minisztereket, gr. Klauen-Héderváry Sándort, báró Prónay Györgyöt, Kozma Miklóst, báró Perényi Zsigmondot, Samassa Aurélt, Darvas Lajost, Friedrich Istvánt, Nagy Vincét, Wild Józsefet, gróf Teleki Pált, Gömbös Gyulát, Windischgraetzet, Rába Dezsőt és Haits Lajost. Ezeket kívül beszerzett minden ügyiratot és albizottságot küldött ki, hogy a büntető bíróságnál lévő pótnyomozati iratokat tanulmányozza. Mellőzték az ügy büntetőjogi vonatkozásait, kizárólag a politikai háttér és felelősség kérdését tartották szem előtt.

Windischgraetz hallgatása.

Megállapították, hogy a hamis pénz gyártására való szövetkezés 1923. elején történt.

Kik voltak a bűnügy közvetlen részesei, pontosan meg nem állapítható, mert erre Windischgraetz vallomása sem ad felvilágosítást.

Hogy a tervet kikkel beszélte meg és kiknek a tanácsát kérte ki, ezekre vonatkozóan sem hajlandó vallomást tenni. Rába Dezső Windischgraetz előadása alapján állította, hogy az idea és a

Megállapítja a jelentés, hogy a kormányt sem a frankhamisítás létrejöttében, sem a nyomozás elhuzódásában nem terheli felelősség. A nemzetgyűlésnek javasolni fogja, hogy az ügy felett térjen napirendre.

Rubinek István jelentésének bejelentésében főképen azt hangsúlyozza, a bűnügy politikai háttérének kivizsgálásával kapcsolatban az egész bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szükséges bizonyítást a legszélesebb mederben kell lefolytatni. Kikerülhetetlenül szükségessé tette ezt a magyar nemzet becsülete, amely a büntény következtében súlyos támadásban részesült a külföld előtt s szomszédos államok ellenséges érületű sajtója és propagandája részéről, különösen a büntény céljának és terjedelmének célzatos beállítása folytán. Kétségtelen az is, hogy csak a legszélesebb körű bizonyítás tisztázhatja, hogy a bűncselekmény elkövetésétől maga a nemzet távol áll és az ellenkezik hagyományával, meggyőződésével és a nemzet erkölcsiével.

tervek Németországból származnak. Windischgraetz azt vallotta, hogy

a hamisítást nagyrészen ő finanszírozta, de kísérszben mások is, akiknek neveit azonban nem árulja el.

Az akcióra felvett kölcsönök konvertálása céljából a Földhitelintézetnél ötvenháromezer angol fontos kölcsönt vett fel. Megállapítható az, hogy a herceg a részletekbe már a kezdet idején beavatolta Nádosyt. Haits azt mondta, hogy amikor a herceg előadása alapján meggyőződött arról, hogy nyílt hazafias akcióról van szó, amely haszonleséssel nincs egybekötve, mint egyedül alkalmas egyént, Gerő Lászlót a térképészeti intézet tanácsnokát ajánlotta és Gerő vállalkozott is erre. Windischgraetz vallomása szerint

a térképészeti intézetben a munkálatok 1924. júniusában indultak meg

Gerő vezetésével és alkalmazottai közreműködésével, Haits beleegyezésével és Kurtz tudomásaival. 1924. végén Haits nyugalomban vonult és helyét eddigi helyettese, Kurtz foglalta el.

Hogyan pattant ki a frankhamisítás.

A gépek és a klisék eredetéről a tényállást az ügyészség vádiratával egyezően adják elő s ugyancsak egyformán vallanak a tanulmányi utakról s az utlevél-szerzésről. Kozma Miklós, a Magyar Távirati Iroda vezetője elmondotta, hogy november végén, közvetlenül a miniszterelnök elutazása előtt dr. Horváth Lőránt magántisztviselőtől — akit addig nem is ismert — azt hallotta, hogy a Nemzeti Szövetségben ládába csomagolva hamis frankok vannak, amelyeket egy társaság a közeljövőben akar értékesíteni. A társaságot nem jelölte

meg és csak annyit említett, hogy az ügyhöz Windischgraetznek is köze van. Horváth kérte, közölje ezt a miniszterelnökkel, de felemlítette azt is, hogy Perényi bárónak nincsen tudomása az esetről. Kozma azonban annyira nem vette komolyan a híradást, hogy órákig gondolkozott felette, közölje-e a miniszterelnökkel s elhatározta, hogy csak kuriozumként tesz említést a dologról.

Megdöbönt azonban attól, hogy Windischgraetz nevét ilyen lazasztikus ostobaságba belédobták s ezért a mi-

A kisebbségi vélemény súlyos vádakkal illeti Bethlen miniszterelnököt.

A kisebbségi véleményt dr. Vázsonyi Vilmos szerkesztette, amely ugyancsak az egész anyagra hivatkozik, az elhangzott vallomásokból és az iratokból azonban az előadó javaslatával szemben pontosan az ellenkező következtetésre jut, mert szerinte a kormány idejében értesült a frankhamisításról és módjában lett volna azt megakadályozni, ha az ügy fontosságának megfelelően gyors és energikus intézkedéseket tesz. Megállapítja, hogy a kormány a nyomozás során nem követett el mindent az ügy felderítésére, s ezzel igen sokat ártott az ország jóhírnevének és hitelének. Hangoztatja, hogy a kormány mindjárt a bűnügy kipattanása után magához ragadta a nyomozás irányítását és ezzel magára vett minden felelősséget a nyomozás lassúságáért és eredménytelenségéért. Foglalkozik a bizottság előtt elhangzott vallomásokkal is, amelyek nemcsak a frankhamisításról, hanem a szokhamisításról is új adatokat tartalmaznak és ebben az ügyben is felelőssé akarja tenni a kormányt. Javasolja, hogy

a nemzetgyűlés állapítsa meg a kormány felelősségét és vonja meg bizalmát a kormánytól.

Farkas Tibor különvéleménye a bizottság egész működésének megbízhatóságát és komolyságát vonja kétségbe. Hivatkozik arra, hogy a bizottságnak nem volt joga tanukat eskü alatt kihallgatni és ilyen vallomásoknak perrendszerű bizonyító erejük nem lehet. Hivatkozik arra is, hogy Nádosy, Kurtz és Gerő nem jelentek meg a bizottság előtt, mert a bizottságnak nem volt arra szankciója, hogy maga elé idézhesse azokat a tanukat, akik nem voltak hajlandók maguk jószántából vallani. Foglalkozik a bizottság többségének határozatával is, amelyben a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványokat mellőzte és a bizottság működésének hirtelen véget vetett. Az a következtetése, hogy a bizottság nem teljesítette a feladatát és nem volt módjában felderíteni a frankügy teljes politikai háttérét. Rassay Károlynak az a különvéleménye, le kell szögezteni a nemzetgyűléssel, hogy a kormány a frankügy büntügyi vonatkozásaiban sem aktív, sem passzív felelőssé nem tehetik. Okfejtése azonban az ellenzéki kisebbségi véleménytől konkluziójában nem tér el, amennyiben a politikai felelősséget az

miniszterelnök előtt a herceg nevét nem is említette.

Kozma jelentése indította azután a miniszterelnököt arra, hogy levelet írjon Perényinek. A levélre azután Perényi ismeretes válasza következett.

A frankhamisítás története.

A jelentés ezután részletesen ismerteti a frankhamisítás egész történetét, amely legnagyobb részében azokat a momentumokat reprodukálja, amelyek a rendőrségi és ügyészségi fő- és pótnyomozás során annak idején a közönség tudomására jutottak.

elkövetett mulasztások alapján szintén megállapítja.

Kiket vádol a kisebbség.

A frankbizottság kisebbségi véleménye szerint a frankhamisítást titkos társaság csinálta, amint azt Perényi Bethlenhez intézett levelében is említette. Ezt Zadravetz esketési is megerősítik. A politikai felelősség szempontjából elsőrendű fontosságú

Nádosy országos főkapitány-nak a bekapcsolódása, aki a vizsgálat kezdetén minden felelősséget Windischgraetzre kisért át hátrálni.

Ugyancsak látba esik ebből a szempontból, hogy a frankhamisítás a térképészeti intézetben történt, mert megdöböntő jelenség, hogy egy állami intézetben egy évnél tovább folyhatott a frankhamisítás. Állami szerv a külügyminiszterium is, amely Jankovitch letartóztatásakor Hágából küldött sürgönyével kapcsolatban kellemetlen helyzetbe került, amely helyzet kikerülhető lett volna, ha a minisztertanácsnak az ügyről információi vannak. Zadravetz és Baross hasonlóképpen közéleti tényezők.

Egyes állami hivatalok vezetői éveken keresztül segítettek a pénzhamisításban, állami intézetben történt a hamis frankok nyomása, az országos főkapitány védelme alatt egy esztendőnél hosszabb ideig.

Ez a tény magában is elegendő a kormány politikai felelősségének megállapítására, mert erélyes utánjárás és gondosság megkímélhetné volna Magyarországot ettől a szomorú eseménytől. Teljes politikai felelősség tehát a kormányt azért is, mert Schultze és egy másik német állampolgár, kinek neve eddig még ismeretlen, nem állottak a politikai rendőrség ellenőrzése alatt.

Miért nem akadályozták meg a frankbizottságot.

A vélemény azután kifogásolja, hogy Bethlen a bizottságban való első kihallgatásakor a Teleki által felvetett tényeket nem adta elő. Ha Teleki Bethlennel közölte, mi történt Teleki, Windischgraetz és Mészáros között, akkor ebben az esetben a miniszterelnöknek már három évvel ezelőtti tudomással kellett volna bírnia arról, hogy a herceg a frankhamisítás eszméjével foglalkozik és nem lett volna szabad annak idején azzal megelégednie, hogy a rendőrfőkapitányt utasítsa az eset figyelemmel kíséréseivel, hanem haladéktalanul meg kellett volna indítani a bűn-

tető eljárást a herceg ellen. Bethlennek a szokolhamistásra, valamint Teleki és Windischgraetz esetére gondolva, nagyobb fontosságot kellett volna tulajdonítani Perényi és Kozma közléseinek s a levelezés helyett cselekednie kellett volna. Nádosyval is erőlyesen kellett volna eljárni, abban a pillanatban, a mint kiderült, hogy neki tudomása volt a hamisításról anélkül, hogy ő erről Bethlent vagy Rakovszkyt értesíthette volna. Fájdalmas valóság az, hogy csak a francia kiüldöttek határozott fellépése és vádjai után történtek meg a letartóztatások. A terheltek eleinte tagadtak, de egyébként azt állították, hogy

abban a tudatban vették részt a frankhamisításban, hogy az félhivatalos akció.

A kisebbségi vélemény kifogásolja, hogy Schultze és Mészáros nevel hlányoznak a vádiratból. Felvett még azt a két misztikus kérdést, hogy a bizottság többsége miért szavazta le az ellenzék sok indítványát, hogy a parlamenti bizottság által történt kihallgatása után miért haggták éjszakától hajnalig Windischgraetzet, Nádosyt és Rábat és miért nem jelentek meg a frankbizottság előtt Nádosy, Oeró és Kurtz.

Követelik Bethlen távozását.

Végezetül a kisebbségi vélemény azt hangsúlyozza, hogy a kormány súlyos hibákat követett el, mert nem tett preventív intézkedéseket.

Különösen súlyosnak találja, hogy Windischgraetz ismételt kihallgatása dacára sem volt hajlandó arra a kérdésre, hogy a kormánynak a vállalkozásról volt-e tudomása a hamisításról, nemmel felelni. A felelősség elsősorban Bethlent terheli, másodsorban a belügyminisztert és a miniszterelnökséget államtitkárt, végül pedig a honvédelmi és az igazságügyminisztert; a honvédelmi minisztert Jankovich reaktíválásának és nyugdíjazásának körülményeiért, az igazságügyminisztert a nyomozás irányításáért és fogvatartásáért. Az a kormány, amelynek uralma alatt ilyesmi történik, egy percig sem maradhat a helyén. A további vizsgáltnak egy nem érdekelt kormány által kell megtörténnie, mert csak ilyen kormány alkalmas a teljes igazság részleghajlás nélkül való felderítésére.

A magyar közvélemény fokozott figyelemmel tekint a frankbotrány parlamenti tárgyalása elé.

— Ujra engedélyezték a resicai magyar Olvasókört. Az elmúlt év januárjában a resicai hatóságok, állítólag miniszteri rendelet alapján, bezárták a resicai magyar Olvasókört, lepecsételték a szekrényeket és az ott talált könyveket elkobozták. Az Olvasókör vezetősége kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy miután a kör kizárólag kulturmissziót teljesít s egyáltalán nem foglalkozik politikával, kérték a betiltó rendelet visszavonását. A napokban döntés történt a kérelem ügyében s egy évi bétlenség után hatóságilag újra engedélyezték a resicai magyar Olvasókör működését, amely a multban is igen értékes kulturszolgálatot végzett a magyar közművelődés terén.

H I R E K.

Március 16-án kezdődik a Maletti-pör.

Rómából táviratozzák: A Maletti-pör vádlottjait átszállították Rómából Fiettibbe, ahol a tárgyalás az esküdtszék előtt március 16-án kezdődik meg és tizenkét napig fog tartani.

— Georgescu prefektus királyi kitüntetés. Megérdemelt és értékes kitüntetésben részesült Georgescu János közigazgatási vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa. Az uralgó most Aradra érkezett leiratával a román csillagrend parancsnoki keresztjét adományozta neki, amely a legmagasabb kitüntetések közé tartozik. A kitüntetés Románia egyik legkiválóbb közigazgatási vezérférfiának érdemeit jutalmazza s ebből az alkalmából a vármegye rokonszenves vezetőjét számosan keresték fel szencsekívánataikkal.

— Villamos motort kap az aradi vízmu. A város műszaki bizottsága ma tartott ülésén foglalkozott a vízmutelep részére készitendő Diesel-motor szállítására beadott ajánlatokkal. A bizottság 19 ajánlat közül a motor szállítását a németországi Mann-cérre bízta, míg a géprészek elkészítésével a resicai üzemeknek adott megbízást. A 240 lóerős herendezés 3,285.000 lejbe kerül és evvel lehetővé válik, hogy a vízszolgáltatást minden eshetőségre biztosítsák. Az új motort áprilisban állítják föl a vízmutelepen.

— Erdélyi zarándoklat Rómába. Clujról jelentik: A katolikus szövetség március 27-iki kezdettel Budapesten, Nagykanizsán, Trieszten, Veicencén és Firenzén keresztül zarándoklatot tervez Rómába. Az utazás díja harmadik osztályon 15 ezer lejbe, másodosztályon pedig ennek az összegnek mintegy kétszeresébe kerül. A zarándokok Veicencében és Firenzében több napig fognak tartózkodni.

— Elfogták a Sideron megszökött igazgatóját. Bécsből jelentik: A Sideron megszökött igazgatóját, Deutsch Ignácot, a bécsi rendőrség ma letartóztatta.

— Pancotán megsemmisítették a községi választást. A megtartott községi választás során — mint jelentették — Pancotán három lista állott egymással szemben. A szavazás eredményeként a magyarliberális lista, — amelyen a község tekintélyes vezetőpolgárainak neve szerepelt — 634, az ellenzéki lista 301 és egy pártonkívüli lista 347 szavazatot kapott. A választást azonban alaki hibák miatt megsemmisítették s a pótválasztást február 26-ra tűzték ki, amikor is előreláthatóan a magyarliberális lista kerül ki győzelmesen a küzdelemből.

— Cotrus Aron irodalmi díjat nyert. Megérdemelt, szép kitüntetés érte az Aradon élő és országosan ismert nagytehetségű költőt, Cotrus Aront, aki a román írók egyesületének ezidei költői nagydíjat nyerte el Oh. Murnu egyetemi tanárral, a bucuresti-i Tudományos Akadémia tagjával szemben. Az irodalmi nagydíj kiadása általános mezelegedést keltett a román írók között. Igen nagybecsűlik Cotrus Aron irodalmi munkásságát.

Négyszázezer koronából — kilenc millió lej

Régóta huzódó valorizációs kereset az aradi törvényszéktől a bucuresti-i semmitőszékig. — Aradményei fatermelő-vallalat pöre egy hollandi bank ellen.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai tábla egy évek óta huzódó ügyben hozott tegnap ítéletet. Annak idején már részletesen ismertettük azt a többmillióes pört, amely a déznai Forestiera erdőkitermelő-társaság és egy hollandi pénzüzet között folyik. Az erdőkitermelő-társaság még a háboru előtt egy hollandi banktól, a Rotterdamiische Bankveintől előbb 300.000, majd 400.000 korona kölcsönt vett fel. Az impérium átvétel után a hollandi pénzüzet valorizálva követelte a kölcsön visszafizetését, még pedig olyképen, hogy az első összegért hatmillió lejt, a másodikért kilencmillió lejt kívánt a társaságtól. Perre került a dolog s annak idején az aradi törvényszék ítéletet is hozott. Megítélte a valorizált összeget s ezek biztosítására végrehajtást rendelt el a társulat vagyonára. Az ügy felebbezés folytán a Curte de Casatiehez került, amely két külön döntést hozott. A hatmillióes perben elutasította a hollandi bankot, mert az nem fizette előzetesen le a per után járó illetéket, a másodikban — a kilencmillióes követelés ügyében — pedig az aradi törvényszéket új tárgyalásra utasította. Az aradi törvényszék újból le is tárgyalta az ügyet és újból kihallgatta a Forestiera és a Rotterdamiische Bank delegáltjait. A

bizonyítási eljárás befejeztével a hollandi banknak megítélte a kilencmillióes követelést s ugyanekkor újból elrendelte a zárlatot a társaság vagyonára. Most persze a déznai társaság felebbezett s a sokmillióes pör újból a timisoarai táblához került. A tábla tegnap tartott tárgyalásán megsemmisítette az aradi törvényszék határozatát, a pénzüzetet elutasította keresetével s egyben elmarasztalta a bankot a perköltségekben is. A tábla indokolásában kimondta, hogy az annak idején megkötött szerződés nem tartalmaz olyan megalapodást, amelynek alapján a közvetlen biztosítási végrehajtás elrendelhető volna, mert a szerződésben semmiféle pont nincs aziránt, hogy az adósnak milyen kulcs szerint kell a fizetést teljesítenie, csupán azt határozza meg, hogy a kölcsönadott összeg aranyban fizetendő vissza, de átértékelésről egyáltalán nincs szó. A tábla nem fogadta el a szerződés pótlása, illetve kiegészítése címén az aradi kereskedelmi és iparkamara fizetési kulcsát, mivel az nem pótolhatja a szerződésben talált hiányos rendelkezéseket. Az ítélet után a hollandi bank képviselője újra a Curte de Casatiehez folyamodott, amely előreláthatólag végleges döntést hoz ebben az évek óta huzódó sokmillióes pörben.

— Házasság. Ma tartja esküvőjét Jäger János aradi kereskedő leánya, Babus, Schvarcz Rezső aradi lakatosmesterrel.

— Budapest az öngyilkosok városa. A részvénytársasági igazgató nyitva hagyja a gázcsapot, a tálkarékpénztári igazgató revolvért illeszt a szívéhez, anatómiai pontossággal az ötödik és hatodik borda közé, a malomkirályt a Duna mellett látta a soffőr, hidavatastáskor felbukkan egyszer ő is a hullámok hátán, a tőzsdés pedig a negyedik emeleti ablakból hull alá, hogy véresen, összeört tagokkal terüljön el az aszfalton és darabokban szedik össze. Pest az öngyilkosok városa lett. Miért? A nagy statisztikai többlet nem a marólug adja. A szomorú, szegény kis cselédek szerelme nem csordult telibbre. Igazgatók, pénzeszerek hagyják itt az életet. Lejárt az idejük. Az anyagi bajok úgy grasszálnak Pesten, mint a kolera. A pénz kánkánja megszünt, még áldozni sem lehet Mammonnak, nincs Mammon. Meghalt végelgyengülésben. A színházak, szórakozóhelyek türesek, a bankigazgatók agyonlövöik magukat, a vállalatok leépítenek, ezerkoronás gondok gyötörk az embereket. A kormánykerék mellett már nem ülnek bőkezű tőzsdések és a legjobb autó is csak arra jó, hogy kilencven kilométeres sebességgel vigye az embereket az anyagi romlásba.

Bartók hangversenye ma!

— Meglopta a gazdáját. Mészáros László ma jelentette a rendőrségen, hogy Neamț Katalin nevé háztartási alkalmazottja négyezer lej értékű holmit lopott el tőle s azután eltűnt. A rendőrségen megállapították, hogy a tolvaj cselédleány hamis okmányok-

kal állt szolgálathba. Neamț Katalin körözését elrendelték.

— Halálozás. Súlyos csapás érte Csoma Béla villanvgyári tisztviselőt, felesége, Csoma Béláné szül. Zoller Sziódónia életének 65-ik évében elhunyt. Temetése február 25-én d. u. fél három óraker lesz a Calea Radnei 76—78. sz. házból.

Bartók hangversenye ma!

— Öngyilkos gazdálkodó. Rung József 69 éves szentmártoni gazdálkodó ma lakásán felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen. A csendőrség jelenésére az aradi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Könyvtömög kiárusítás Kerpelnél.

Bartók Béla

világhírű zeneszerző és zongoraművész egyetlen hangversenye

ma este.

Szenzációs műsor!
Jegyek Sándornál Arad.

— Gyermekkocsik, gyermekszékek legszebb kivitelben Hegedűsnél Aradon.

— A filharmonikusok Unger-hangversenye. Unger Mór emlékezetének szentelve és az Unger-emlékalap javára március 4-én este fél 9 óraker nagy zenekari hangversenyt tart az aradi Filharmonia Egyesület a Kulturpalotában. A zenekart a kiváló fiatal karmester, Unger Ernő dirigálja. A rendkívül értékes műsor minden egyes száma újdonság Aradon. Jegyárusítás a Sándor hírlapirodában.

— Az előd mulasztása miatt az utódot büntették. Basch Benő aradi fa-kereskedő — mint megirtuk — a játékbíróság elé került amaz állítólagos vád címén, hogy mérlegei nem pontosak. A tárgyalás során megállapítást nyert, hogy a kereskedő által használt mérlegek teljesen jók, azok egyetlen deka hiányt vagy hibát nem mutatnak s így vevői soha semmiféle esetben megrövidülést nem szenvedtek. A panaszból mindössze annyi a tény, hogy elődje, akitől a faüzletet átvette, annak idején elmulasztotta a mértekek hitelesítését. A bíróság tekintetbe is vette, hogy Basch Benőt semmiféle mulasztás nem terheli a hibát az előd követte el, a kereskedőt csupán jelentéktelen pénzbüntetéssel sújtotta.

— Vitás angyalcsinálás. Az aradi törvényszék Hargot—Moldovan tanácsa ma Oprea Viora az arad-megyei Troias községbeli születésű felett itélkezett, akit magzatelhajtással vádoltak. A születés a vád szerint 1925. novemberében elhajtotta volna Vank Helén soborsini leány gyermekét. Oprea Viora a bíróság előtt tagadta a vádat. Mivel a bíróság tagjai nem tudtak megegyezni, harmadik bírónak behívták dr. Fikker Károly törvényszéki bírót s újra letárgyalták az ügyet. A harmas tanács végül úgy döntött, hogy elhalasztja a tárgyalást és elrendelik az orvosszakértő kihallgatását. A születés erre szabadlábra helyezését kérte, mit a bíróság el is rendelt.

Bartók hangversenye ma!

— A Serein-krém a hölgyek legbizosabb arcápolószere! Készíti Rozsnyav-palotán, Arad.

— Könyv- és zeneújdons. Kerpelnél.

NOVI.

xx „Repülőgéppel a föld körül“ nagy sikere az aradi Apolló mozgószínházban. Nagy sikerrel mutatta be az Apolló mozgószínház a világ leghatalmasabb filmjét. „Repülőgéppel a föld körül 13 nap alatt“ a címe ennek a monstruózus filmnek, amely két részből és husz felvonásból áll. Eredeti felvételek, Olasz-, Törökország, Egyiptom, India, Kína, Japán, Ausztrália, Északamerika és a világ egyéb államainak legszebb vidékeiről. A film főszerepeit a leghíresebb művészek között Ellen Richter és Reinhold Schüntzel alakítják. A jegyek elővételben mindkét részhez válthatók az Apolló elővételi pénztáránál. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx „A rádium-tolvaj“ vígjátékbe-mutató az aradi Urániában. Ma, csütörtökön mutatja be és szombatig tartja műsorán az aradi Uránia

mozgószínház „A rádium-tolvaj“ című vígjátékot, amelyben a főszerepet Bruno Kastner játssza. A nagyszerű

vígjáték egészen új mesyén halad. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Hat mozijegyszedő — 148 egyetemi polgár

Budapesten hat mozgószínházi jegyszedői állásra másfélszáz egyetemi hallgató pályázott. — Pesti diákok megdöbbentő nyomora

(Budapest, február 24.) Az egyik budapesti nagy filmszínház ma apróhirdetés útján közölte, hogy a vállalatnál hat jegyszedői állás megüresedett. Nincs semmi feltűnő egy ilyen kis apróhirdetésben, ha csak talán az nem, hogy egy újabb munkalehetőséget képvisel a nyomorgó fővárosban: de annál feltűnőbb eredményt hozott annak következménye. Több jelentkező között, akik mind mozijegyszedők akartak lenni, erre a hat jegyszedői állásra 148 egyetemi hallgató is jelentkezett, pedig a jegyszedésért csak heti százezer korona (körülbelül 330 lej) az úgynevezett „fizetés“.

Ilyen körülmények között szenzációs jelentősége van Illyefalvy Lajos dr. statisztikájának, melyet mint a Fővárosi Statisztikai Hivatal aligazgatója, sok szociális érzékkel állított össze a pesti egyetemi polgárság viszonyairól. A még nyilvánosságra nem került statisztikai kimutatás adatai szerint az 1925—26-iki iskolai évben 9754 hallgató iratkozott be a pesti egyetemekre. A 9754 hallgató közül 788 volt a nő. Az egyetemekre beiratkozott hallgatók száma nagy csökkenést jelent a korábbi diáklétszámokkal szemben. — De nem ez az érdekes, vagy legalább is nem ez a legérdekesebb ebben a statisztikában, hanem az, hogy a diákság 29 százaléka maga volt kénytelen megkeresni a mindennapit, hogy megélhessen és tanulhasson. A tudományért, a diplomáért, a boldogulásért és az egzisztenciáért való nagy küzdelem-

ben aztán bizony megesett, hogy a kenyérkeresetre miatt diákok nem igen járhattak rendszeresen előadásra: sok volt közöttük, aki nem is kollokvált. Milyen készültséggel, milyen tudományos fegyverzettel lépnek majd ezek a diákok az életbe, hogy megkeressék kenyérüket?

Illyefalvy Lajos érdekes sta-

tisztikája elmondja azt is, hogy él, mint él, hol lakik, mint eszik és hány-szor eszik az a diákság, a mely mindössze egy perccel, századrésze a főváros egész lakosságának. Megtudjuk ebből a statisztikából, hány rend ruhája, hány pár cipője van a diákoknak és hogy ezek az adatok milyen szomorú képet festenek a főiskolai hallgatók egy részének az életviszonyairól: azt bizonyítja legjobban, hogy van egy diák, akinek mindössze egy inge van és azt állandóan magán hordja és akkor vált inget, ha másik kerül. Olyan diák, aki az egész gardróbját állandóan magán hordja és viseli, mint a csiga a házát: nem egy akad, hanem sok.

Rádium tolvaj.

Szenzációs filmremek. — Bemutatója ma csütörtöktől az aradi Urániában. Főszerepben: Brunó Kastner. Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Miért volt oly eredményes az 1925. évi bécsi bécsi mintavásár? Mert Bécsben, Középeurópa központi piacán, 7000 kiállító ajánlotta készítményeit a legújabb választékban és a legelősebb áron! Azért látogassa meg!

10-ik bécsi nemzetközi mintavásárt 1926. március 7-13-ig.

Különleges intézmények:
Nemzetközi autó- és motorkerékpár-kiállítás. „A villamoság a mezőgazdaságban.“ — „Technikai újdonságok és találmányok.“ — „Vadász-kiállítás.“
Utlevél vizum nélküli!
Mintavásári igazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés. — Menetidkedvény a román, jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, valamint a Dunán is. Mindennemű felvilágosítás és vásárlási igazolványok kaphatók a **Bécsi Mintavásári R.-T. Wien VII.**, valamint alábbi tiszteletbeli képviselők útján: „Idet“ utazási és szállítási vállalat Arad, Strada Berthelot No. 2. — Kereskedelmi és Iparkamara Arad. Schenker & Co. nemzetközi szállítási vállalat R.-T. Arad, Acsev-palota.

A lénygazdaságtan a világításnak gazdasági kérdéseivel foglalkozik.

Küsd azon felfogás ellen, mintha a villamos világítás luxus lenne, de egyszerűségi rá akar vezetni mindenkit, hogy használja ki a világításban foglalt kulturális és gazdasági erőket.

OSRAM

A világ leghatalmasabb filmje az APOLLOBAN. Filmszenzáció ma, csütörtökön Repülőgéppel a föld körül 13 nap alatt.

2 részben, 20 felvonásban. — I. rész vasárnapig. — Eredeti felvételek: Franela-, Olasz- és Törökország, India, Kína, Japan, San-Francisco, New-York, Brest, Páris. Jegyek elővételben kaphatók mindkét részhez. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Közgazdaság

Zürichben 2.19.50, Párisban

11'65 a lej.

'Hely' valutaárak. (Február 24.) **Pénz:** Dollár 238.75, angol font 1145, cseh korona 6.95, francia frank 8.60, lira 9.40, dinár 4.05, schilling 33.65, holland forint 92, márka 56, magyar korona 300, svájci frank 45. **Áru:** Dollár 239.75, London 1155, cseh korona 7.05, francia frank 8.90, lira 9.60, dinár 4.10, schilling 33.80, holland forint 94, márka 57, magyar korona 295, svájci frank 46. **Kifizetések:** Newyork 242, London 1180, Prága 7.19, Páris 8.97, Milanó 9.79, Zágráb 4.28, Bécs 34.15, Amsterdam 97.30, Berlin 57.80, Budapest 290, Zürich 46.70.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február 24.) Berlin 123.65, Amsterdam 208.12.50, Newyork 519.62.50, London 2526.50, Páris 18.85, Milanó 20.87.50, Prága 15.38.50, Budapest 0.0072.75, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti** 2.19.50, Varsó 0.00064.50, Bécs 0.0073.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február 24.) Berlin 123.70, Amsterdam 208.12.50, Newyork 519.50, London 2526.75, Páris 19, Milanó 20.87.50, Prága 15.38.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti** 2.19.50 Varsó 0.00064.50 Bécs 0.0073.12.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Február 24.) **Kifizetések:** Páris 8.65, Berlin 57, London 1166, Newyork 238, Milanó 9.65, Zürich 46, Bécs 33.75, Prága 7.05. **Valuták:** Napoleon 870, márka 56, leva 1.62, török lira 1.18, angol font 1145, francia frank 8.65, svájci frank 46, lira 9.48, drachma 2.80, dinár 4.05, dollár 237, lengyel márka 31.50, schilling 33.50, magyar korona 33.50, cseh korona 6.90.

= **A Duna behajózása.** Bucurestiből jelentik: A Duna behajózása március elsején teljes mértékben megtörténik. Ettől kezdve nemcsak a kisebb hajók, hanem a nagy tengeri gőzösök is befutnak a Dunára.

= **Két magyar bankcég visszavonulása.** Budapestről jelentik: Gazdasági körökben mély megdöbbenést keltett az a hír, hogy a régi Magyarország tisztességes üzleti hagyományainak két képviselője, a Hatvany-Deutsch és a Schossberger-cég megszűnteti bankári üzletét és vállalatok finanszírozásával, főleg azonban váltók leszámításával többé foglalkozni nem fog. — Mindkét névhez a magyar industrializálódás korszakának emlékei fűződnek, mindkét cég trezorjaiban évtizedeken keresztül az ország legelső váltóanyaga keresett és talált elhelyezést.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Rudolf Mosse hirdetése.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS.

Weisz Herman Str. Metianu 14. sz. alatti üzletét egyik ügyfelem átvenni szándékozván, felhívom nevezett üzleti hitelezőit, hogy követeléseiket 3 napon belül írodámban jelentsék be. Későbbi bejelentések nem vétetnek figyelembe.

Dr. SZALAI VILMOS ügyvéd,
1327 Arad, Str. Closca 5.

Iroda áthelyezés

Ivria A talános Biztosító R.-T

t. ügyfeleinek szives tudomására hozza, hogy **irodáját** Str. Matei Corvin Hunyady-ucca) 1. szám alól **Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.)** 2. szám alá, II. emelet **helyezte át.**

Köszönetnyilvánítás.

Az Arad 1. és 2. számú postahivatalok tisztikarának és összemélyzetének, mindazon jóbarát és ismerősöknek, kik boldogult férjem

Neszmerák Kálmán

ravatalát koszorúk, csokrok és virágokkal halmozták el, ugyisintén a részvét kifejezők mindenikének, nemkülönben mindazoknak, kik feledhetetlen férjemet utolsó utjára elkísérték, ezuton fejezem ki őszinte és hálás köszönetemet.

Egyszermind köszönettel adózom a „Kegyelet” temetkezési vállalat tulajdonosnőjének és személyzetének, kik nemes hivatásuk teljesítése alkalmával legteljesebb megelégedésemet értelmelték ki.

Arad, 1926. február hó 22. 1337
Özv. Neszmerák Kálmánné és gyermekei.

Schamberger László

KOCSIGYÁRA ajánlja finom bőrfedeles és urihajtó kocsijait a legolcsóbban, valamint mindennemű kocsik javítását, könnyű stráfkocsi, kézikocsi, kétkerekű kocsik kaphatók, mindennemű faáru tömegmunkák és asztalosárak, a legfinomabb lakberendezések stb. Arad, Strada Crisana 1. és Calea Saguna 138. 346

Emeletes sarok

üzletes bérház főútvonalon évi 258.000 lei jövedelemmel elfoglalható 3 szobás lakással 1.600.000 leiért eladó, 1.000.000 lei készpénzzel átvethető, a hátralékos vételár egy évig kamatmentes. oo Kizárólagos megbízott 15226

GYÖRFFY „MURES” Irodája Aradon.

**A temesvári
Grand Hotel Ferdinand
téli kertje**

ujjonnan átalakítva
MEGNYILT.

Elsőrangú nemzetközi konyha. —
Kiváló italok. Figyelmes
kiszolgálás. 1321

Minden este hangverseny.

Magánház Vécsey-ucca

szomszédságában félrészből

ARON ALUL SÜRGÖSEN ELADÓ 265.000 leiért, 150.000 lei készpénzzel átvethető, fennmaradt vételár hátralék 20% kamattal két évig rajta maradhat, két szoba, konyha éléskamrás lakást vevőnek biztosítunk, vízvezeték az udvarban és 10 drb. sertésre hizlalda. Kizárólagos megbízott: Ili. KOVÁCS-ügynök Arad, Str. Tace Ionescu 2. (volt Sárosi és Batthyány-u.) sarkán. — Vevő vétel esetén biztos egzisztenciát biztosíthat magának. 1336

Kertrendezéseket

vállal
PRICHA kertészet,
Mosóczy-telep, Str. Cor. Leucufia 52.

Villaszerü magánház

teljesen új, adómentes, a Str. Ioan Calvin-uccában, elfoglalható 4 szoba, elő, fürdő, cseléd-szobás lakással, egész ház alatt pince, széles kapubejárattal, parkirozott udvarral egymillió leiért eladó. 16127

Kizárólagos megbízott:

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Friss hal kapható

Lutwák József cégnél Arad

Purimre

halak előjegyezhetők

Szöllőpátlásra alkalmas

**gyökeres szőlő-
oltványok és gyö-
keres riparia por-
talis szőlőveszők**

kaphatók:

Winkler József termelőnél,
Arad, Str. Consistorului 38. 16728

**Használjunk kizárólag
PLANTOL**

legjobb növény ételzsirt,
mert tiszta, egészséges és szapor.

Kóserul előállítva,

szigoruan az orthodox
izr. rituelek szerint.

Fuchs Benjámín

nagyváradí orthodox
főrabbi úr felügyelete
alatt.

Készíti a Fabrica Phénix S. a. R.

BUCURESTI.

Kapható a fűszer- és
esemege üzletekben.

Maculatura papir 5 kgros
osomagokban kapható az
Aradi Közlöny kiadójában.

Feltűnő olcsón eladó nagyjövödelmet hozó bérházak

PIACTER KÖZELÉBEN. LEGFORGALMASABB utvonalon emeletes ház 5 üzlethelyiséggel, 4 lakással, 240.000 lei évi jövedelemmel 1.550.000 leiért. A megvételhez a vételár fele elegendő. — Emeletes ház, több üzlethelyiségekkel és lakásokkal 180.000 lei évi jövedelemmel 1.500.000 leiért. A megvételhez a vételár fele elegendő. — BELVÁROSBAN: Tizenkétlakásos emeletes bérház fürdőszobás modern lakásokkal, óriási telekkel 1.100.000 leiért. — Tizenhat lakásos emeletes bérház, fürdőszobás lakásokkal 1.600.000 leiért. — HÉT LAKÁSOS emeletes bérház fürdőszobás lakásokkal 1.100.000 leiért. Megbizott: HAASZ ALBERT irodája Arad, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-utca) 12. 16584

ILLITS

BRISTOL

SZALLODA BUDAPEST.

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Nagyon jó karban levő
kisebb magánház
a Str. Cogalniceanu közelében, 190.000 lejért eladó
15228 Kizárólagos megbizott:
Györfy „Mures” Irodája Arad

Mindenki egyezkedhet, hogy bármilyen
férfi és női ruhákat gyönyörűen fest és tisztít Hoszpodár M.
kelmefestő- és vegytisztító Intézet
Arad, Str. Strolescu 13. (Telaky-utca)

Pankotai uradalom Pankotán

eladó 68 katastrális hold
prima szőlő, továbbá Pankotán és Seleuson nagyobb területű prima szántóföld.

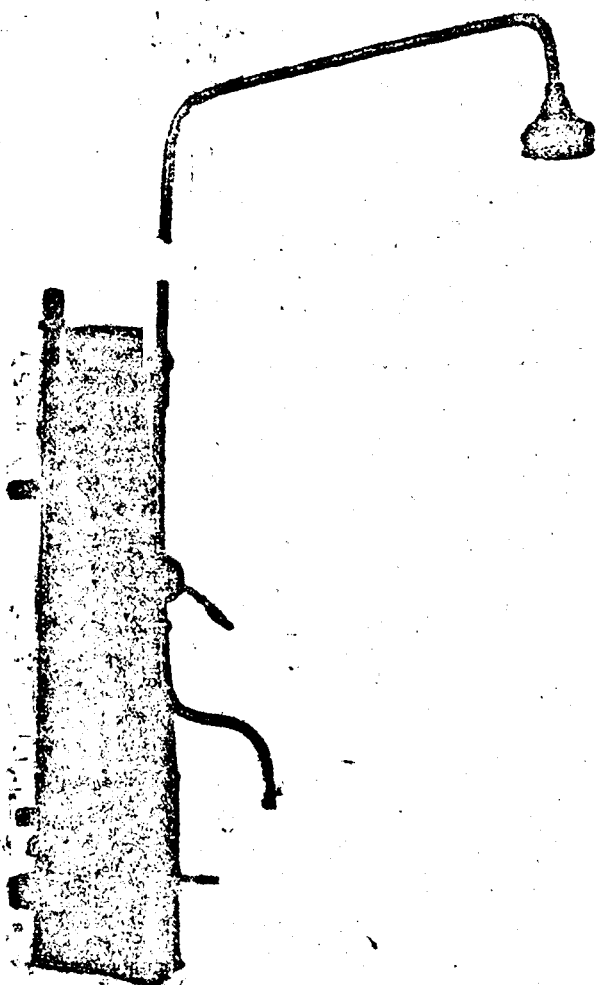
Bővebb felvilágosítást nyújt:
Dr. Sebestyén József
új (Borosjenői) ügyvéd. 1270

Az elismert legszebb rózsafákat

bokor-, kuszó- és magastörzsű alakban és kifogástalan minőségben szállítja:

Mühle Árpád

udvari szállító kertészeti telepe
Timişoara. Alapítva 1875-ben.
Arjegyzék kívánatra ingyen.

Ugy, mint a békében, ismét kényelmesen és olcsón fürdhetünk gázzal, valamint számtalan ipari célra is előnyösen használhatjuk a kitűnő minőségű gázt. — **Berendezési tárgyakat részletfizetésre és gázszerelési munkákat önköltségi árban vállalunk.**

UZINELE COMUNALE Sectia Gaz aerian

Arad, Str. Muciu Scevola No. 9., 11., 13.

Telefon 27., 25. és 16. és Str. Eminescu 4. sz. alatt levő városi üzlet mindennemű megrendelési ügyben a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

Serviciul Economic al Municipiului Arad.

Nr. 1438—926.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 24 Aprilie a. c. oarele 10 a. m. se va ține în localul Serviciului economic (Primăria Camera Nr. 104) licitație publică cu oferte închise cu privire la închirierea pe termen de 5 ani consecutivi începând cu data de 1 Maiu 1926. a chioscului și a grandurilor de tenis din Pădurița municipiului Arad.

Prețul de strigare este de Lei 150.000 chirie anuală.

Ca garanță se va depune odată cu oferta 10% din prețul de strigare, în numerar sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Ofertele se vor lua în considerare numai atunci, dacă ofertantul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație.

Condițiile de licitație se pot vedea zilnic la șeful Serviciului economic în oarele de serviciu.

Licitația se va ține în fața Comisiunii economice, iar adjudecatiunea va avea loc în ziua de 29 Aprilie a. c.

Art. 72—83 din Legea asupra contabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Arad, la 15. Februarie 1926.

Serviciul economic.

Serviciul Economic al Municipiului Arad.

Nr. 115—926.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință, că în ziua de 26. Aprilie a. c. oarele 10 a. m. se va ține în localul Serviciului economic (Primăria Camera Nr. 104) licitație publică cu oferte închise pentru liferarea alor 6 vagoane (à 10.000 kgr.) bitumen.

Ca garanță se va depune odată cu oferta 5% din prețul de ofertă în numerar sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Ofertele se vor lua în considerare numai atunci, dacă ofertantul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație.

Condițiile de licitație se pot vedea zilnic la șeful Serviciului economic în oarele de serviciu.

Licitația se va ține în fața Comisiunii economice, iar adjudecatiunea va avea loc în ziua de 29. Aprilie a. c.

Art. 72—83 din Legea asupra contabilității publice sunt aplicabile acestor licitațiuni.

Arad, la 15. Februarie 1926.

Serviciul economic.

Serviciul Economic al Municipiului Arad.

Nr. 116—926.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 26. Aprilie a. c. oarele 10 a. m. se va ține în localul Serviciului economic (Primăria Camera Nr. 104) licitație publică cu oferte închise pentru liferarea alor 25 vagoane (à 10.000 kgr.) făină de piatră de var necesară la repararea drumurilor pavate cu estfalt.

Ca garanță se va depune odată cu oferta suma de Lei 12.000 în numerar sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Ofertele se vor lua în considerare numai atunci, dacă ofertantul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație.

Condițiile de licitație se pot vedea zilnic la șeful Serviciului economic în oarele de serviciu.

Licitația se va ține în fața Comisiunii economice, iar adjudecatiunea va avea loc în ziua de 29 Aprilie a. c.

Art. 72—83 din Legea asupra contabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Arad, la 15. Februarie 1926.

Serviciul economic.

Serviciul Economic al Municipiului Arad.

Nr. 117—926.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință, că în ziua de 26. Aprilie 1926. oarele 10 a. m. se va ține în localul Serviciului economic (Primăria Camera Nr. 104) licitație publică cu oferte închise pentru liferarea lemnelor de construcție (exență moale și tare) necesare Primăriei municipiului Arad pe anul 1926.

Ca garanță se va depune odată cu oferta suma de Lei 8000 în numerar sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Ofertele se vor lua în considerare numai atunci, dacă ofertantul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație.

Condițiile de licitație se pot vedea zilnic la șeful Serviciului economic în oarele de serviciu.

Licitația se va ține în fața Comisiunii economice, iar adjudecatiunea va avea loc în ziua de 29. Aprilie a. c.

Art. 72—83 din Legea asupra contabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Arad, la 15. Februarie 1926.

Serviciul economic.

A. REISSMANN gépgyár r. t.

Saalfeld—Saale.

Gépberendezések: Égetett anyag- (Steingut), porcellán-, agyáru-, fayence-, majolika-gyárak, üveghuták, tűzállóanyag- és agyagedény-készítők részére, valamint földfestékművek, asvány-malmok, kaolin-földiszapolók, vegyészeti művek részére, szint-ugy zománco- és máz, út és vasutépítészeti töröttkavics előállítására, végül öntődei formahomok készítésére minden hasonló üzem részére. 7100

Vezérképviselőt:

Dr. SCHULTZE & CO. Sibiu (Nagyszombat) Sellaer u. 3

Arad és vidéke közönségéhez! Tavaszi női felöltő és ruha újdonságok megérkeztek Arad és vidéke közönségéhez!

FIGYELEM!

Kérem kirakataim megtekintését a címre figyelni!

Juli PLESZ Gyula

központi ruhanagyáruházában a színház hátsó bejáratával szemben.

FIGYELEM!

Kérem kirakataim megtekintését a címre figyelni!

Versenyképességemről győződjön meg vételkötelezettség nélkül.

Apró hirdetések.

Házasság.

HÁZASSÁGKÖZVETITÉSI ügyben forduljon bizalommal „AMOR” házasságközvetítő irodához. Cégjelzéstelen levelezés Timisoara, I. Gen. Praporgescu 7. 499

34 ÉVES falusi kereskedő rokonom részére keresek házasság céljából megfelelő nőt. Komoly ajánlatokat Lakatos Ferenc Sistarovát címen kérek. 1305

Alkalmazás.

KIFUTÓ FIU AZ ARADI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL FELVÉTELIK. 1331

PERZSASZÖNYEG készítéshez gyakorlott csomozólányt keres dr. Groszmanné. Arad, Str. Moise Nicoara 17. 1334

NÉMET kisasszony 3 éves kis fiúcska mellé felvétetik. Victoria confectionház Arad. 1323

MINDENES főzőnőt keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1322

VIDÉKI uriház keres nagyobb háztartás részére megbízható egyént főzőnőnek jó fizetéssel. Jelentkezni lehet (vidékről írásban) Mechner, Arad, Str. Tribunal Axente (Damjanich-u.) 8. 1325

ÖT ÉVES gyermek mellé nagy aradmegei községben németül beszélő kisasszonyt keresek rögtöni belépésre. Ajánlatokat pontos címmel az Aradi Közlöny kiadójába „Gyermekszerető” jelíggel kérek. 1329

SZAKÁCSNÉT, ki jól főzni tud azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1333

Lakás.

SZÉP különbejáratu butorozott szoba a központban uriembernek kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 15226

KÜLÖNBEJÁRATU két ágyas butorozott szoba azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1328

KERESEK MÁRCIUS 1-RE absolut különbejáratu, csinosan butorozott szobát, lehetőleg fürdőszobával. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 1332

Vétel és eladás.

KÖHÖGÉS-, rekedtség ellen használjon Itto bonbonst. Készíti Földes gyógyszer-tár Arad. 527

KOMPLET háló, ebédlő, uri szoba, szalonberendezések, matracok, keleti és helyben készített perzsa-szőnyegek, előszobafal, ebédlő szőnyegek, kristály poharak, Biedermayer álló tükör, régi szekrény és ágy, fotelok, asztalneműk, különböző butordarabok, vázák, órák, antik asztalkák, festmények, álló villany és petróleumlámpák, rézmosdó, íróasztal garnitúrák, könyvszekrények, gramofon lemezekkel, hegedű, cimbalom, női fehérneműk, díszfárgyak stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

LATOGASSUK MEG A

PHILADELFIAI VILÁGKIÁLLITÁST,

mely legjobb alkalom üzleti utra és látogatásra az

EGYESÜLT ÁLLAMOKBA

A HAMBURG—AMERIKA VONAL VILÁG ES KEJUTAZÁSAI.

MÉRSEKELT menet-térti jegy a III. osztályra csak 175 dollár. Felvilágosítást a II. és I. osztályon való utazásra kívánatra díjtalanul adnak hátmikor alatt felsorolt irodáink. — A társas utazásokat a kiállításra igazgatónk: LAZAROVITZ H. L. úr személyesen vezeti. Utmutatóval és közelebbi felvilágosítással szívesen szolgál:

Hamburg—Amerika Linie S. A. R. Bucuresti, Calea Grivitei 183., valamint ennek fiókjai:

ARAD, Str. Eminescu Fehér Kereszt épület. Temesvár, Mercy-u. 2. Sürgőncím: Lazarovitz.

Eladók:

Magánház

Aradon, a Strada Horia (Széchenyi-uca) közelében, teljesen modern 4 szobás és mellékhelyiségekből álló lakással, lakás május 1-re átadható.

Egyemeletes bérház,

négy háromszobás fürdőszobás lakással, melyből egyik elfoglalható.

Földszintes bérház,

mely áll két háromszobás, fürdőszobás és két két-szobás lakásból.

TELKEK

a város minden részében kaphatók.

Herzog Sándor

Arad, Strada Bratianu (Weitzer J.-uca) 17.

ANTIK BUTOROKAT, porcellánokat, üvegárukat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket, egyes butordarabokat, perzsa- és gyári szőnyegek, fehérneműket stb. bizományba veszek, s azok gyors eladásáról gondoskodom Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket lemagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artist'quo Arad. 2601

JÓKARBAN lévő használt ebédlő és egyéb butorok, szőnyegek eladók. Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 40., I. em. 1302

Üzletek.

KÖNYVNYOMDA papírkereskedéssel családi okokból eladó. Bővebbet Rüber Eteleka Pecica. 16771

NAGYLAKON főhelyen nagy üzlethelyiség raktárral átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1306

JOBB FÜSZERÜZLETET kisebbet megvételre vagy bérbe keresek. Az üzletnél közvetlen lakás megkívántatik. Bővebb felvilágosítást kér Menczer József Majlátfalva. 1309

EGY nagy gyárhelyiség kiadó. Arad, Str. Grigorie Alexandrescu 23. (Bercsényi Miklós-u.) 1319

TÁRSAT jömeneteli vállalathoz keresek. Ajánlatokat „Biztos befektetés” jelíggel Lóbl hírlapirodába Arad küldendők. 1320

Különféle.

DIANAFÜRDŐ eladó. Nyitva reggel 6 órától este 9 óráig. 817

Vizum szerzést

és mindenféle kolozsvári és bucaresti MEGBIZAST legoliosabban és legpontosabban

Sándor hírlapiroda intéz el.

WIENER MESSERN IGAZOLVANYOK 130. — lejért kaphatók.

Teherautóval

helybeli és vidéki szállításkat előnyösen eszközünk.

„RECORD” fuvarozási vállalat.

Arad, Str. Moise Nicoara 2. Telefon 453. szám